

I.

Koliko je „Bog lonaj“ ali Bog plati vreden?

Bil je mil grajščak, ki je obilo daroval vsakemu, kdor mu je „Bog lonaj“ zanj dal. Ko neki dan oslabljenemu vojaku lep dar skozi okno vrže, zakliče ta: „Bog lonaj stokrat!“ Grajščak hitro teče dolj, ga objame rekoč: „Toliko Bog lonajev mi še ni nobeden dal, zato mi ne greš od tod, ampak ostaneš pri meni do konca svojega življenja, da ti ne bo treba daleč beraciti. Res sta se kmalu spriznula in se tako za ljubo imela, da drugi brez drugega nista mogla biti. Ko mora pa grajščak po svojih poslih za več časa od doma, tedaj vojemu sinu vojščaka še posebno pred odhodom na srec položi. Ali sin kmalu pozabi očetove besede, in ker mu tudi njegovih tovariši svetujejo, da naj starca še kako drug tako dolgo zastoj ima, kakor je v tem gradu zastoj bival, ga poslovi in odpravi.

A ko domu prišel, oče zve, kaj se je zgodilo, reče srdit sinu: „Poglej, sto Bog lonajev mi je dal, in ti si ga po svetu poglal; zato ti nisi več moj sin, in tudi mojega posestva ne boš imel za menoj, ako ne zveš, koliko je en Bog lonaj vreden.“

Sin pa omehlja je odgovori: „Kaj pa ta malenkost, še danes vam bom povedal.“ Gre k svojim tovarišem ter jim pove, kaj mu je oče rekel, in jih prosi, da mu povejo, koliko je en Bog lonaj vreden; pa ti tuktajo in tuktajo, a pri vsem prizadevanju jim nobena dobra v glavo ne pride. Sin se prestraši ter se po svetu poda, poprašu-

-je pri učerih in modrih, popravi se pri vseh stanovih, pa po-
sod dobi žalostni odgovor: "Jaz ne vem, koliko je Bog lonaj vreden".

Počasi že, da v nekem samostanu menih kakor svetnik
živi in čudeže dela; toraj se napoti k njemu in ga poprosi:
"Povejte mi, povejte, koliko je Bog lonaj vreden, da me oče zopet
za sina sprejmejo." Ali tudi ta pravi: "Jaz ne vem; pa pojdi v
to in to puščavo, tam puščavnik tako sveto živi, da mu an-
gelj iz nebes hrane nosi." Glejte, tudi ta zbeganemu sinu od-
govori: "Jaz ne vem"; - pa počakaj pri meni do jutri, kedaj
mi angelj jesti prinesel, ga bova prašala: "Koliko je Bog lonaj
vreden." Ko drugi dan angelj jedi prinesel, mu pravi puš-
čavnik: "Povej, povej temu sinu, koliko da je Bog lonaj vre-
den, da se zopet spravi z razžaljenim očetom!" Pa tudi
angelj odgovori: "Jaz ne vem, pristavši: pa počakaj tukaj,
da poprašam nebeskega Očeta, koliko je Bog lonaj vreden;
in do jutri sem hrane prinesem, ti bom povedal. Drugi dan
res pove angelj, da je nebeski Oče rekel: "Povej svojeglavnemu
sinu, da on sam Bog lonaj je več vreden, kakor
stolp iz čistega zlata od nebes do zemlje in zopet
od zemlje do nebes nazaj."

Ko in že vse to očetu pove, mu ta reče: "Poglej, vsi kak
mi pa enega, ampak sto Boglonajev dal, in ti si ga odpra-
vil; zato ga le hitro poišči in sem pripeljaj!" Sin starče-
koves k malu najde in ga pelje v očetov grad, kjer je tu-
di do svoje zadnje ure živel, ljubljen od očeta in sina, kate-

je bil od tega časa tudi usmiljenega srca, posebno pa še do tistega, koji mu je Bog lonaj za dar dal.

"Slovenski Gospodar", tečaj XI, 1874. str. 106.

Joz. Vitek, župnik.

I.

52 7 | 17

--- Tukaj pričimo pripovedko, o bratih Rajhenbuiskih, ki sta se čela vse voje življenje in se sovražita še po smrti.] XV. stoletju prebivala sta v Rajhenburgu dva brata: jeden v grajsčini na hribu, drugi v grajsčini v tigu. Oba sta bila krepka junaka ter se pogosto v turških bojih odlikovala, a drug je bil drugemu za njegovo slavo nevošljiv, zlasti od potlej, ko se enkrat prigodi, da je Juri Tunko premagal in v beg zapodil, Czbald pa med tem ves plen na bojišču pobral in za se obdržal. Od tega časa sta se brata Juri in Czbald očitno sovražila ter si pri vsaki prilžnosti kljubovala. Ko je enkrat brat v gradu naredil svojim prijateljem veliko pojedino, storil je Czbald v tigu isto tako. Gospje ne zmenči se za sovraštvo bratov bili so zidane volje na hribu in tigu. Ravno takrat pa Czbald vstal izra mize od klapca poklican, češ, zunaj je zopet jastreb, ki že dolgo časa obletava grad, ter z nabito puško stopil k oknu. Juri, to zagledavši, misli, da hoče nanj nameriti, zgrabi hitro svojo puško, in ko se oba zagledata oborožena, namerita, sprožita, in v istem trenu